

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय

(कला व वाणिज्य)

(अचलपूर कॅम्प) परतवाडा जि. अमरावती (महाराष्ट्र)

योगशास्त्र विभाग

वार्षिक अहवाल - 2018-19

योग मानवतेची प्राचीन संपत्ती आहे. मानवाब्दारे संग्रहीत सर्वात अमुल्य खजिना आहे. योगाब्दारे मनुष्याला शारीरिक, मानसिक, सामाजिक, बौद्धिक आणि आध्यात्मिक आरोग्य प्राप्त करता येते. म्हणूनच वर्तमान शिक्षणामधून विद्यार्थ्यांना योगशिक्षण प्रदान करणे आवश्यक आहे. हा उद्देश्य लक्षात घेवूनच सत्र 2018-19 मध्ये योगशास्त्र विभागाने विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगिण विकासासाठी राबविलेले कार्यक्रम आणि प्राप्त केलेल्या उपलब्ध्याचे वर्णन पुढीलप्रमाणे आहे :-

- योगशास्त्र विभागामध्ये शैक्षणिक वेळापत्रक 2018-19 नुसार बी.ए. भाग-1,2,3 आणि एम.ए भाग-1,2 वर्गाच्या नियमितपणे सैद्धांतिक आणि प्रात्याक्षिक तासिका घेण्यात आल्या
- योगशास्त्र आणि शारीरिक शिक्षण विभागाब्दारे 21 जून 2018 ला 'आंतरराष्ट्रीय योग दिवस' साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. आर. उमेकर, प्रमुख अतिथी माजी प्राचार्य श्री. डॉ. आर. महाजन, या कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. एस. भागवत (शारीरिक शिक्षण विभागप्रमुख) आणि योग प्रात्याक्षिक सत्र प्रा. एन. बुराडे (योगविभाग प्रमुख) तसेच आभार प्रदर्शन प्रा. डॉ. अरुण घोगरे यांनी केले. या कार्यक्रमाला सर्व प्राध्यापक वृद्ध, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी सहभागी झाले होते.
- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांनसाठी 10 सप्टेंबर 2018 ला 'शारीरिक आणि मानसिक विकासामध्ये योगाचे महत्व' या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. या विषयावर व्याख्यान देण्यासाठी डॉ. एस. एम. लाबळे (एच.व्ही.पी.एम. अमरावती) यांना बोलावण्यात आले होते. या व्याख्यानाला प्रा. एन. ए. बुराडे (विभागप्रमुख) आणि एम. ए. योगशास्त्राचे सर्व विद्यार्थी उपस्थित होते.
- 'योग आणि ध्यान' या योजनेनुसार 11 नोव्हेंबर 2018 ते 24 नोव्हेंबर 2018 पर्यंत महाविद्यालयातील इतर शाखा/विभागातील अंतिम वर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी आरोग्याच्या दृष्टिकोनातून योग प्रात्याक्षिक वर्गाचे आयोजन करण्यात आले. या वर्गाचा कालावधी दोन आठवडे असून हे प्रात्याक्षिक वर्ग हिवाळी अवकाशामध्ये प्रा. व्ही. एल. डॉगरवार यांनी घेतले.
- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्व विकास करण्याच्या दृष्टीने बी.ए भाग-1,2,3 आणि एम.ए भाग-1,2 योगशास्त्र या वर्गामध्ये चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले.
- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव मिळावा म्हणून बी.ए भाग-1,2,3 आणि एम.ए भाग-1,2 योगशास्त्र या वर्गामध्ये गटचर्चा घेण्यात आली.
- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांना शिकविल्यानंतर विषयाचे किती ज्ञान झाले हे पडताळून पाहण्यासाठी शैक्षणिक वेळापत्रकातील तारखेनुसार बी.ए. भाग-1,2,3 आणि एम.ए भाग-1,2 वर्गाच्या घटक चाचण्या घेण्यात आल्या.

- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वेळापत्रकानुसार बी.ए. भाग-1,2,3 आणि एम.ए भाग-1,2 वर्गाच्या अभ्यासक्रमानुसार अंतर्गत मूल्यमापन करण्यासाठी गृहपाठ देण्यात आले.
- योगशास्त्र विभागाब्दारे महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांसाठी 19 जानेवारी 2019 ला ‘सहजयोग ध्यान’ या आध्यात्मिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. आर. उमेकर, प्रमुख वक्ते डॉ. प्रताप उद्घवणी, प्रमुख अतिथी प्रा. प्रसाद मडावी, डॉ. विनोद बजाज होते. या कार्यक्रमाचे आयोजक प्रा. एन. बुराडे (योग विभाग), मान्यवरांचा आणि कार्यक्रमाचा परिचय प्रा. एस. भागवत (शारीरिक शिक्षण विभाग) आणि आभार प्रदर्शन प्रा. डॉ. प्रशांत विघे केला. या कार्यक्रमामध्ये प्राध्यापक वृद्ध, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी सहभागी झाले होते.
- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांनी सं. गा. बा. अमरावती विद्यापीठ अंतर्गत डिसेंबर 2018 मध्ये संपन्न झालेल्या आंतर महाविद्यालयीन योग स्पर्धेत भाग घेवून उत्कृष्ट कामगिरी पार पाडली.
- योगशास्त्र विभागातील विद्यार्थी सं. गा. बा. अमरावती विद्यापीठाच्या झालेल्या उन्हाळी – 2018 परीक्षेत विद्यापीठाच्या गुणवत्ता यादीमध्ये चि. दिपक खेडकर - प्रथम मेरीट (एम.ए योगशास्त्र) चि. चरणदास सोनारे - द्वितीय मेरीट (एम.ए योगशास्त्र) आणि कु. पुजा पांडे - तृतीय मेरीट (एम.ए योगशास्त्र) आले आहेत.

(प्रा. एन. ए. बुराडे)
योगशास्त्र विभाग प्रमुख
बी. एस. पाटील. महाविद्यालय, परतवाडा